

УДК 811.11'37:[783:27]

ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕКСТУ СУЧАСНОЇ АНГЛОМОВНОЇ ХРИСТИЯНСЬКОЇ ПІСНІ

Добжанська Н. І.

Волинський національний університет ім. Лесі Українки, м. Луцьк

У статті досліджуються лексико-стилістичні особливості текстів сучасних християнських пісень як вирізняльні характеристики особливого жанру; показано, як у текстах такого типу знаходять відображення лінгвокультурні та світоглядні риси англомовних християн.

Ключові слова: християнський, лексика, реалії, стиль.

Постановка проблеми. На сьогодні все актуальнішою стає тенденція до міждисциплінарних досліджень та інтеграції наукових дисциплін: лінгвокультурології, психолінгвістики, соціолінгвістики тощо. Такі дисципліни часто пов'язані з різними типами дискурсу. Зокрема, релігійний дискурс передбачає певні молитовні тексти, літургіку та християнські пісні. Характеризуючи різноманітні жанри християнського дискурсу [1-4; 7], мовознавці залишають сучасні християнські пісні поза увагою [11]. На сьогодні активними є дослідження і сучасних англомовних пісень [5; 6], однак роль і місце християнських пісень (їх часто називають паралельним терміном «inspirational music»), що мають низку вирізняльних рис, серед них не визначено [1; 3-5; 7]. Сучасна християнська авторська пісня є особливим жанром християнського релігійного дискурсу. Вона характеризується низкою специфічних особливостей, які відрізняють її від інших жанрів релігійного дискурсу (зокрема, від традиційних християнських піснеспівів: гімнів, кантів тощо), а також від нерелігійних пісень.

Сучасна християнська пісня – особливий лінгвокультурний феномен в англомовному світі, який навіть відносять до окремої субкультури. Тема неабиякого комерційного успіху цього продукту музичної індустрії є предметом численних дискусій серед журналістів, культурологів та економістів [8-10; 12-14]. Безсумнівно, у творах такого типу музика є другорядним аспектом, адже домінуючою виявляється саме християнська складова, яка виражається у змістовому наповненні пісні, тобто її текстова складова. Тому нам видається **актуальним** дослідження цього лінгвокультурного феномена та його вирізняльних рис.

Метою такого дослідження є визначити лексико-стилістичні особливості сучасних англомовних християнських пісень.

Для досягнення мети необхідно виконати низку **завдань**, а саме: 1) визначити особливості використання біблійної та архаїчної лексики; 2) дослідити тексти на предмет виявлення лексики, що відображає лінгвокультурні реалії; 3) виявити

елементи, що експлікують сучасний характер текстів; 4) дослідити жанрово-стильові особливості текстів сучасних англомовних християнських пісень.

Об'єктом нашого дослідження стали тексти сучасних англомовних християнських авторських пісень, а **предметом** дослідження – кількісні показники частотності лексем, релевантних у вираженні жанрових особливостей християнської пісні.

Матеріалом дослідження слугували тексти 1200 пісень останніх десятиліть близько 200 авторів, які було взято з Інтернет-джерел [15-19].

Сучасна християнська англомовна пісня є відображенням менталітету як її авторів, так і цільової слухацької аудиторії, і відповідно до цього, у ній виявляються і особливості функціонування англійської мови на даному етапі. Сучасні дослідники звертають увагу на мову сакральних текстів [4], зокрема, зазначаючи, що навіть біблійні тексти зазнають змін, відображаючи динаміку розвитку мови та національної свідомості [4, с. 153].

Ми погоджуємося з думкою, що християнські пісні, у порівнянні з біблійними текстами, становлять ширшу у мовному плані площину для вираження релігійних почуттів мовними засобами, оскільки не містять у собі обмежень сакральності біблійних текстів, які є закритими системами [4, с. 153].

З іншого боку, помітно творчий підхід авторів до вираження біблійних цитат та висловів, оскільки вони перефразовуються автором; при цьому додаються цілі пласти лексики, не характерної для традиційного християнського дискурсу.

Таким чином, при аналізі лексико-стилістичних особливостей сучасної англомовної християнської пісні ми звертали найпершу увагу на способи вираження християнського світогляду, типові для традиційного християнського стилю, відображеного у біблійних та інших християнських текстах, а також на лексику та стилістичні засоби, які не можна назвати традиційними для християнських текстів, а які радше відображають риси та реалії сучасності, а також ті, які експлікують носія англійської мови та його світосприйняття.

Ми виявили наступні лексико-стилістичні риси, що в сукупності вирізняють вказаний нами жанр серед інших пісенних (нехристиянських) та християнських (непісенних, або пісенних несучасних) жанрів:

- 1) наявність географічних небіблійних назв;
- 2) наявність власних імен, відомих лише сучасникам;
- 3) відображення реалій часу, у тому числі технічних та науково-побутових;
- 4) відображення реалій сучасної англійської мови в характерних ідіомах;
- 5) наявність неформальної (у тому числі скорочень) та заниженої лексики;
- 6) наявність біблійної та високої лексики, архаїзмів;
- 7) наявність порушень мовних граматичних форм;
- 8) поєднання високої біблійної лексики, архаїзмів з неформальною та заниженою лексикою.

Зупинимося детальніше на кожній з вищезазначених рис, проілюструвавши її прикладами.

1. **Небіблійні географічні назви** згадуються у текстах пісень у першу чергу через те, що вони мають певний стосунок до авторів, а також, ймовірно, до певної

слухачької аудиторії співвітчизників автора, з метою інтимізації та з розрахунком на їх сприйняття та розуміння певних географічних та культурних реалій: *I wrote this song today Pool side at Flamingo Bay Underneath the coconut trees* (All Star United, Theme From Summer); *Now I've been just about everywhere else Met a soldier from Seattle and a lawyer from the East A Texas oil baron and a Roman Catholic priest* (Audio Adrenaline, Good People); *...spread his love from here to Moscow* (AM Drive, A Little More Time). Як бачимо з останнього прикладу, столиця держави Східної Європи зображається як щось дуже віддалене для англomовного носія, як «максимальна» відстань, на яку простягається Божа любов, що, звісно, не позбавлене іронії.

2. **Небіблійні власні імена** передбачають обізнаність слухачької аудиторії зі світом мистецтва, моди, спорту, науки, філософії тощо: *Armani likes the way you wear you clothes, But Heaven's gate Is no place for fashion shows* (All Star United, Bright Red Carpet); *Einstein overturned present reality by adding a fifth part, a fifth dimension* (Balance of Power, Walking On Top Of The World); *You like to drive like Mario Andretti* (Amy Grant, Good for Me). Безумовно, ця риса є свідченням сучасного характеру таких пісень.

3. **Реалії часу** представлені широким спектром одиниць, які є свідченням не лише науково-технічного прогресу (neon, stereo, microphone, cameras, phone, radio, TV, siren, freight train), розвитку науки, медицини, відображенням політичних реалій (PR), економічних та побутових реалій (business cards, merchandising, overpricing.), а також широкого вжитку таких одиниць у повсякденній лексиці пересічними носіями мови: *Soft minds backed up by hard drives, standing in single file* (Acceptance, Black Lines To Battlefields); *In our wide-leg baggy jeans* (All Star United, Popular Americans); *Every bottle caps a winner In a perfect world* (According To John, Perfect World). Як бачимо з прикладів, лише сучасна людина орієнтується в особливостях моди, техніки, а також економічних реалій, зокрема рекламних акцій (де виграш вказується під кришечкою пляшки, як у найостаннішому прикладі).

4. **Реалії мови та країни** представлені у текстах низкою ідіом, а також специфічних виразів, які передбачають обізнаність слухача з реаліями життя у країні носія мови, як-от: *Our money says we trust, But you know it's only just A party slogan we were taught to say* (All Star United, Popular Americans) (вказівка на надпис на доларовій купюрі); *If a DC-10 ever fell on your head... Or a Mack truck run over you, or you suddenly die in your Sunday pew...* (Audio Adrenaline, DC-10) (американський авіалайнер, вантажівка американського виробника); *My heart is not a box with a lock in a five and a dime store* (Amy Grant, Sure Enough) (магазин дешевих дріб'язків). Англійські ідіоми часто представлені у творчо трансформованому автором вигляді: *Wishing, hoping, praying to outdo the Joneses* (Ace Troubleshooter, Ball&Chain); *He's always there to knock the monkey off your back* (Aurora, Turn It Around); *Let me hide inside your skin where I'll never be condemned* (Aaron Spiro, The Weight is Gone); *I had it all, living on cloud nine I was losing myself in having a good time* (Anointed, Something Was Missing).

5. **Неформальна лексика** представлена низкою виразів та форм, від простих редукованих форм (*gonna, livin', 'cause, 'cuz*) до заниженої лексики і грубих форм: *Hey fellas, be you ware Don't wanna end up like me* (Ace Troubleshooter, Don't Trust

That Girl); *Every time I screw up I never let up* (Ace Troubleshooter, Hoping); *The world has spit you out and you don't have a reason why* (Acceptance, Black And White); *My way sucks and I don't know what to do* (Ace troubleshooter, My Way); *This Jesus Thing, it's a smash hit, it's packaged right* (All Star United, Smash Hit); *I'm a weirdo for knowing what I know* (All Star United, Weirdo).

6. **Архаїзми** (*slay, foe, woeful, yoke*) та **біблеїзми** у сучасних текстах представлені помітно меншою мірою, ніж у традиційних християнських піснях; найчастіше вони обмежуються біблійними висловами та цитатами, здебільшого творчо трансформованими автором: *I place in your arms, a gift from Omni Elohim, Jesus* (Beanbag, Whiplash); *our God inhabits praise* (Avalon, Praise The Lord); *Heaven forbid that I be a study of showmanship* (According To John, Heaven Forbid); *To the keen ears of a dog the philosophy is told, And from the crumbs of His table tumble secrets to the prophecies of old* (All Together Separate, No Condemnation). Шар формальної лексики також представлений словами грецького, латинського та французького походження (*chaos, cynicism, naivete, cliché, protégé*).

7. Специфічною рисою сучасної англомовної християнської пісні є поєднання в одному творі різних стилів та **різношарової лексики**: *Jesus is fairer, Jesus shines purer Than all the angels in heaven can boast* (Amy Grant, Fairest Lord Jesus); *One day, death will be abolished And sin will have its mastery no more And I know that we will be astonished At all that our Creator has in store* (Aaron Shust, One Day). На нашу думку, таке поєднання додає новизни та інтенсивності змісту.

8. У текстах сучасних християнських пісень зустрічаються також **порушення граматичної норми**, що є характерним для текстів сучасних пісень загалом: *Who makes the woeful heart to sing* (Amy Grant, Fairest Lord Jesus); *...and thunders when he please* (Amy Grant, Marching To Zion).

Аналізуючи тексти сучасних християнських англомовних пісень, неможливо не звернути увагу на численні стилістичні засоби, характерні для текстів пісень загалом. Серед них найчисленнішими є порівняння: *The music on the radio is louder than death* (Beanbag, Happy Dispatch); *Like mud in the bottom of a cup of solid gold, a stain upon the pure, but a veil to cover the soil from His life I learned perfection* (All Together Separate, No Condemnation); *let it flee like herds of swine run to the sea your mind set free* (AM Drive, Don't Fear); метафори: *...break the chains on my soul* (Aurora, Mercy Me); *...probing her heart with words of fabrication* (Beanbag, Freesignal); *you get frostbite on your soul* (AM Drive, A Little More Time); *...he sees this world through cellophane eyes* (Antiskeptic, Teach Him Well); *the freedom in the air is polluted* (Atomic Opera, Feverdream); зустрічається також гра слів, як-от: *Testa Mints* (Atomic Opers, Jesus Junk) – (від *Testament*). Окремо слід відзначити наявність переробки метафоричних біблійних висловів та образів, як-от: *this crown of clouds I wear alone* (All Together Separate, Revolution) (пор. бібл. *crown of thorns*); *and you find the positive in the valley of confusion* (All Together Separate, Eternal Lifestyle); *You kneel and worship on the alter of hate* (Anah Aevia, Closed Arms And Clenched Fists). На відміну від традиційних християнських пісень, сучасні тексти можуть містити іронію і навіть сарказм: *Nine out of ten dentists agree* (All Star United, Popular Americans); *And I found Jesus living outside the USA Imagine my surprise to realize* (Audio Adrenaline,

Jesus Movement) – наявна критика самовдоволеності християн США. Як бачимо, тексти сучасних християнських англомовних пісень суттєво відрізняються від традиційних церковних піснеспівів, зближуючись за стилем із сучасною авторською піснею, однак зберігаючи християнські образи та алюзії.

Висновки. У текстах сучасних англомовних християнських пісень знаходять відображення сучасні часові, географічні, культурні та технічні реалії, особливості та тенденції розвитку сучасної англійської мови, а також специфіка індивідуальної культури, у тому числі мовної культури, авторів текстів та представників цільової та передбачуваної слухачької аудиторії. При цьому традиційна християнська лексика, часто високого поетичного стилю, може поєднуватися з жаргонною та заниженою лексикою, що є однією з вирізняльних особливостей саме такого жанру.

Нашим завданням не було класифікувати тексти пісень за їх музичним жанром, дослідження носило винятково мовознавчий характер. Однак, нам видається перспективним об'єднання зусиль мовознавців та фахівців з музичної культури для подальших досліджень цього феномена, а також відстеження динаміки його розвитку.

Список літератури

1. Жихарева О. О. Лінгвокультурологічні особливості знакових слів в англомовних текстах Євангелія: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 «Германські мови» / О. О. Жихарева. – К., 2004. – 19 с.
2. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс: [монографія] / В. И. Карасик. – Волгоград: Перемена, 2004. – 390 с.
3. Лесів Михайло. Особливості мови і стилю українських церковних пісень / М. Лесів // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Т. ССLVII. – Праці Філологічної секції. – Львів, 2009. – С. 536-59.
4. Михайлова Є. В. Лінгвокультурологічний підхід у дослідженні англомовних біблійних текстів / Є. В. Михайлова // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2006. – № 28. – С. 152-155.
5. Плотницький Ю. Е. Лингвостилистические и лингвокультурные характеристики англоязычного песенного дискурса: дис. на соискание уч. степени канд. филол. наук: спец. 10.02.04 «Германские языки» / Ю. Е. Плотницький. – Самара, 2005. – 183 с.
6. Савицький К. Г. Лінгвостилістичні аспекти прозаїзації англомовних пісенних текстів другої половини двадцятого століття: автореф. дис. на соискание уч. степени канд. філол. наук: спец. 10.02.04 «Германские языки» / К. Г. Савицький. – К., 2004. – 19 с.
7. Шиляєва Т. В. Лексичні особливості англомовного православного дискурсу / Т. В. Шиляєва // Ученые записки ТНУ. Таврический национальный университет имени В. И. Вернадского. – 2006. – Филология. – Т. 19 (58). № 4. – С. 76-80.
8. Detweiler Craig and Barry Taylor. A Matrix of Meanings: Finding God in Pop Culture / C. Detweiler, B. Taylor. – Grand Rapids: Baker, 2003. – 351 pp.
9. Don Cusic, ed. The Encyclopedia of Contemporary Christian Music: Pop, Rock, and Worship / Don Cusic. – Santa Barbara, CA: Greenwood Press, 2010. – 505 pp.
10. Doucette Travis Reginald Joseph. The Historical Development of the Modern Worship Song / T. R. J. Doucette. – Liberty University. – 2008. – 38 pp.
11. Marakhovska N. O. Religious Discourse Research by Means of Information Technologies / N. O. Marakhovska, I. D. Karamysheva // Вісник Волинського національного університету. – Серія «Філологічні науки». – 2009. – № 16. – С. 17-21.
12. Padgett Ray. Jesus Rocks My Soul. Contemporary Christian Music and the Evangelical Consumer / R. Padgett. – Dartmouth: Dartmouth College, 2009. – 102 pp.

13. Powel Mark Ellen. Encyclopedia of Contemporary Christian Music / M. E. Powel. – Peabody, Massachusetts: Hendrickson Publishers. – 2002. – 1088 p.
14. Romanowski William D. Pop Culture Wars: Religion and the Role of Entertainment in American Life / W. D. Romanowski. – 3-rd edition. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1996. – 379 pp.
15. <http://christianlyricsonline.com>. Проверено 12.09.2011.
16. <http://www.christian-lyrics.net>. Проверено 12.09.2011.
17. www.songlyrics.com/christiansonglyrics.php. Проверено 12.09.2011.
18. <http://www.anychristianlyrics.com>. Проверено 12.09.2011.
19. <http://www.topchristianlyrics.com>. Проверено 12.09.2011.

Добжанская Н. И. **Лексико-стилистические особенности текста современной англоязычной христианской песни** // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия «Филология. Социальные коммуникации». – 2011. – Т. 24 (63). – № 4. Часть 2. – С.248-253.

В статье исследуются лексико-стилистические особенности текстов современных христианских песен как отличительные характеристики особенного жанра; показано, как в текстах такого типа находят отображение лингвокультурные и мировоззренческие черты англоязычных христиан.

Ключевые слова: христианский, лексика, реалии, стиль.

Dobganska N. **Lexical stylistic peculiarities of contemporary christian song lyrics** // Scientific Notes of Taurida National V.I. Vernadsky University. Series «Filology. Social communicatios». – 2011. – V. 24 (63). – № 4. Part 2. – P.248-253.

The article deals with the research of lexical stylistic peculiarities of contemporary Christian song lyrics as distinctive characteristics of the specific genre; the reflection of lingual cultural and ideological features of English-speaking Christians in this type of texts is demonstrated.

Key words: Christian, vocabulary, realia, style.

Поступила до редакції 02.10.2011 р.